

Vergiyle uğraşanlar bilirler... Vadeli çekler için dönem sonunda reeskont işlemi yapılabilmeyeceği yıllardır tartışılırdı.

Reeskont, tahsil edilemeyen alacağın enflasyon nedeniyle aşınan kısmının vergi matrahından indirilmesi demek ve işletmeler açısından oldukça önemli.

Ticari hayatın işleyişi ise çekleri senetlerden farklı hale getirmişti. Yani, uygulamada çeklerin üzerine yazılan tarih, onun düzenlenme tarihini değil de vade tarihini ifade ediyordu. Hiç kimse üzerinde yazılı tarihten önce çeki tahsil etme yoluna gitmiyordu.

Çeklerin aslında senet gibi olduğunu daha sonra kanun koyucu da kabul etmişti. 2009 yılından itibaren yapılan kanunî düzenlemelerle çeklerin üzerinde yazılı tarihten önce ödenmesi amacıyla muhatap bankaya ibraz edilemeyeceği açıklığa kavuşturulmuştu. Yani çekler resmen vadeli senetti...

İşte bu nedenle, alacak senetleri için öngörülmüş olan reeskont ayırma işleminin çekler için de yapılması gerektiği haklı olarak savunuluyordu.

'Vadeli Çek'te Mutlu Son...

Vergi idaresi ise çeklere vade yazılmayacağını, yazılsa bile bunun bir anlamı olmayacağını ve çekler için reeskont ayırlamayacağını iddia ediyordu. Kanunî düzenlemeler sonrası bile vergi idaresi, çek reeskontunu yasaklamıştı. Nitekim, 12 Mayıs 2009 tarihli ve 41 numaralı Vergi Usul Kanunu Sirküleri ile yapılan tüm yasal düzenlemelere rağmen çeklerin reeskonta tabi tutulamayacağını belirtmişti.

Anımsanırsa, 12 Ocak 2011 tarihinde bu köşede

yayımladığımız "Çekte Yeniden Değerleme Ticaretin Ruhuna Uygun" başlıklı yazımız ile 41 numaralı Vergi Usul Kanunu Sirküleri'nin hatalı olduğunu ifade etmiştik. Aradan geçen dört yılın ardından vergi idaresi de doğru yolu buldu. 30 Nisan 2013 tarihinde 64 numaralı Vergi Usul Kanunu Sirküleri ile çekler için reeskont mümkün hale geldi.

Peki, geçmiş yıllar için bir bardak soğuk su mu içilecek?

Şimdi senaryoyu değiştirelim. Varsayalım

ki mükellefler yıllardır vadeli çeklerini reeskonta tabi tutuyorlar. Vergi idaresi yeni bir sirküler yayımlıyor ve "vadeli çekler reeskonta tabi tutulamaz..." diyor.

Bu durumda emin olun geçmiş yılların hepsi incelemeye alınarak reeskont uygulayan mükelleflerin hepsinden vergiler ve cezalar tahsil edilirdi. Bunun örneklerini yaşadık. 113 numaralı KDV tebliği ile daha önce aksi yönde verilmiş yüzlerce özel olmasına rağmen, imha edilen malların KDV'leri indirim konusu yapılamaz denildi, geçmiş yılların hepsi incelemeye alındı ve cezalı tarihyatlar yapıldı.

O zaman şimdi de mükelleflere bizce vergi iadesi yapılması gerekiyor. 2009, 2010, 2011 ve 2012 yıllarında vadeli çekleri olmasına rağmen, bu çeklerini vergi idaresinin yanlış görüşü nedeniyle reeskonta tabi tutamayan, dolayısıyla fazla vergi

ödeyen mükelleflere bu fazlalıklar, faizi ile birlikte ödenmeli. Doğrusu budur. Ama şunu da biliyoruz ki, devlete vergi ödemek kolay ama vergi iadesi almak zordur!

Soruna 'kelime'ler yetersiz!

Görüyoruz ki hem kamuda hem de toplumda engellilerin sağlık ve sosyal güvenlikle diğer yurttaşlık haklarını kullanabilmeleri konusunda yeterince duyarlı değiliz.

Engellilerle ilgili onlarca yasa hükmü olmasına rağmen çoğu kâğıt üzerinde kalıyor, yasa maddelerinden bazılarında onur kırıcı bir şekilde "sakat", "özürlü", "çürük" ifadelerinin kullanılması duyarlı birçok kişiyi rahatsız ediyordu. İşte, 3 Mayıs 2013 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan 6462 sayılı kanunla önemli bir düzeltme yapıldı.

96 değişik kanunda yer alan, "sakat" ve "özürlü" kelimeleri "engelli" olarak, "çürük" kelimesi ise "askerliğe elverişli olmayan" şeklinde değiştirildi. Aynı şekilde, artık sakatlık vergi indirimi yerine "engellilik vergi indirimi", özürlü çalıştırma yükümlülüğü yerine de "engelli çalıştırma yükümlülüğü" denilecek. Bu yerinde düzenlemeler sonrası, engelli yurttaşların sosyal güvenlik ve vergi indirim haklarında yaşadığı sorunlara çözüm getirmekse bizce daha önemli.

Örneğin, bir engelli yurttaş sağlık kurulu raporu aldığı anda engellilik oranı SGK ve Maliye Bakanlığı tarafından tanınmıyor. Bu rapor Türkiye İş Kurumu'nda engelli kontenjanından istihdam olanağı sağlarken emeklilik ve vergi indiriminde ise dikkate alınmıyor ve yeniden değerlendiriliyor. Engellilik oranı bazen yarı yarıya azaltılarak engelliler ciddi şekilde mağdur ediliyor. Özetle; bir rapor alındığında tüm kurumlarda aynı engelli oranı kullanılabilir.

DUL MAAŞI VE YETİM AYLIĞI HAKKI

Vefat eden emekli memurun, emekli memur eşine dul maaşı ve SGK bağı olmayan evli kızına yetim aylığı bağlanır mı? **Erdem Atalay**

Memurun ölümü halinde, emekli olsa bile dul eşine aylık bağlanır. Ancak evli kız çocuğuna yetim aylığı bağlanmaz.

SORU - CEVAP

Sorularınız için malicozum@ismmmo.org.tr adresine mail atabilirsiniz. Tüm sorular e-posta ile tek tek cevaplanacaktır.